

Vědecká prezentace v botanice a zoologii

PŘEDNÁŠKA

Eva Řehulková

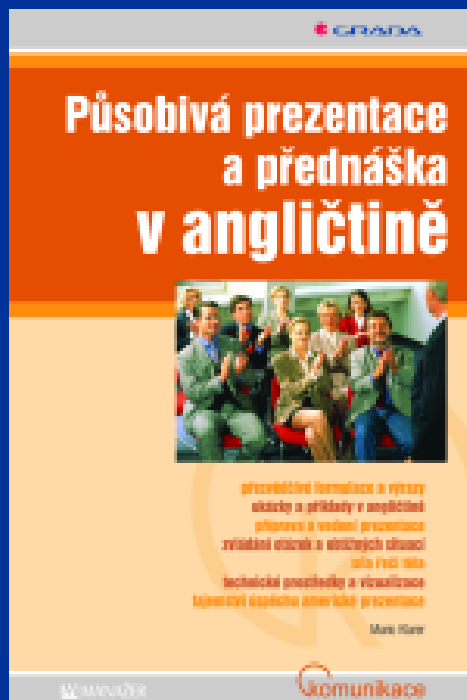
Oddělení Parazitologie, ÚBZ, Kotlářská 2, 611 37 Brno

Jak psát a přednášet o vědě

Autor: Zdeněk Šesták

Nakladatel: Academia

Vydáno: 2000

Působivá prezentace a přednáška v angličtině

Autor: Mario Klarer

Nakladatel: Grada

Vydáno: 2007

Příprava přednášky

1. Hlavní myšlenka, cíl

- o čem chci mluvit ?
- co si má posluchač odnést ?

CÍL → OSNOVA (hlídá téma a čas) → TEXT

Pomocné otázky:

- popsat = *Co?*
- vysvětlit = *Jak?, Proč?*
- specifikovat = *Jaké jsou nové podrobnosti?*
- zhodnotit a doporučit = *Co si myslím?*
- přesvědčit = *Pro co chci posluchače nadchnout?*
- vyprovokovat myšlení (směr diskuse) = *Které hypotézy mám porovnat?*

2. Příprava 1. verze textu přednášky (přibližně 2 strany A4)

! Brát v úvahu časový limit = jedna strana A4 vezme asi 2-3 min.!

! Dodržovat osnovu!

3. První korektura textu = hlasité čtení

- přepracování nesrozumitelných a dlouhých vět

4. Průklest textu

5. Druhá korektura textu = hlasitý přednes

- přednáškové přečtení textu se současným stopováním času
- lze využít diktafon, magnetofon, videokameru

6. Uložení textu

7. Nácvik přichystané prezentace (časového limitu)

- neuč se nazpaměť slovo od slova
- cvič tak dlouho, až nebudeš potřebovat číst → přednes bude přirozený

Pravidlo tří anglických R

Reflect = uvaž všechna hlediska

Rehearse = zlepši zkouškami

Rewrite = změň podle připomínek kolegů

Základ dobré přednášky:

PŘÍPRAVA – PRŮKLEST – ZKOUŠKA

❖ Připravit si odpovědi na očekávané otázky.

Diskuse

- **nejméně předvídatelná část prezentace**

Příprava (?): Co bych chtěl jako posluchač ještě vědět?

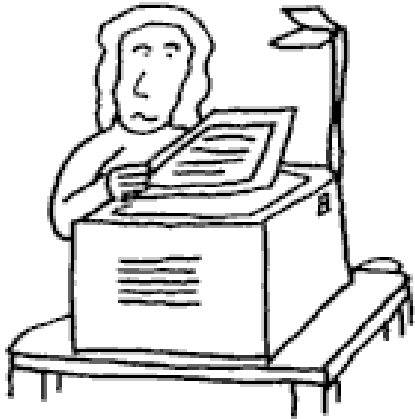
Na jaké otázky bych nebyl schopen odpovědět?

Jak odpovídat ?

- na jednotlivé dotazy postupně (ne zbrkle)
- zopakovat otázku
- nebojte se přiznat, že nevíte
- nehádat se
- nenechat se vyvést dotazem na vlastní názor

Projekční technika

THE OVER HEAD
P R O J E C T O R

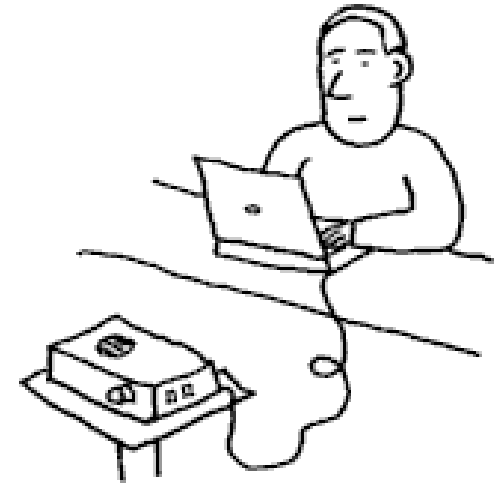

zpětný projektor

diaprojektor

THE DATA
P R O J E C T O R

dataprotektor

Zásady tvorby prezentace

1. Šablony návrhů – jak bude vypadat celá prezentace

- v normálním zobrazení klikněte pravým tlačítkem na snímek a zvolte nabídku „návrh snímku“

2. Rozložení snímků

Vložit → Nový snímek → Vybrat automatické rozložení

- používejte předdefinované rozvržení snímků – pokud je to možné (vyrovnanější vzhled, stejné prvky budou umístěny vždy na stejném místě)

3. Úpravy stylu

Úprava vzhledu objektů

Formát → Pozadí ... (Možnosti „standardní“ nebo „vlastní“)

- neměňte nastavení jen u jednoho snímku, ale u všech najednou (aby prezentace působila vyrovnaným dojmem)

Formát → Objekt (nebo Textové pole) ...

- můžete měnit vlastnosti výše uvedených (šířka, výška, barva, ...)

Obrázky

Vložit → Obrázek

Formát → Pozadí → Vzhled výplně → Obrázek

4. Kdy co zobrazit

- nepoužívat automatický přechod snímku
- neplývejte zbytečně efekty
- nepoužívat animaci

Písmo

Fonty

- klasické typy písmen (Ariel, *Comic Sans MS*)
- max. 14 řádků na slide
- zvolit čitelnou velikost

Název

54 bodů

Kapitola

36 bodů

Text

24 bodů

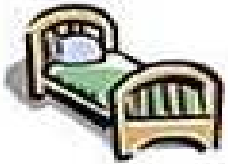
Co je zde napsané?

Co je zde napsané?

Co je zde napsané?

Co je zde napsané?

Obrázky

Too Little

Too Much

Struktura prezentace

Oslovení = základní uvedení prezentace (složení publika → míra zdvořilosti)

1. Titul

- název
- jméno a instituce

2. Úvod (10%)

- upoutat pozornost
- hypotézy, literární přehled, cíle (maximálně 3)

3. Metodika (10%)

- co nejstručnější, bez podrobností, formou schémat a fotografií

4. Výsledky a diskuse (70%)

- obrázky, grafy, tabulky

5. Shrnutí a závěr (10%)

- naplnění cílů

6. Poděkování

Tabulky

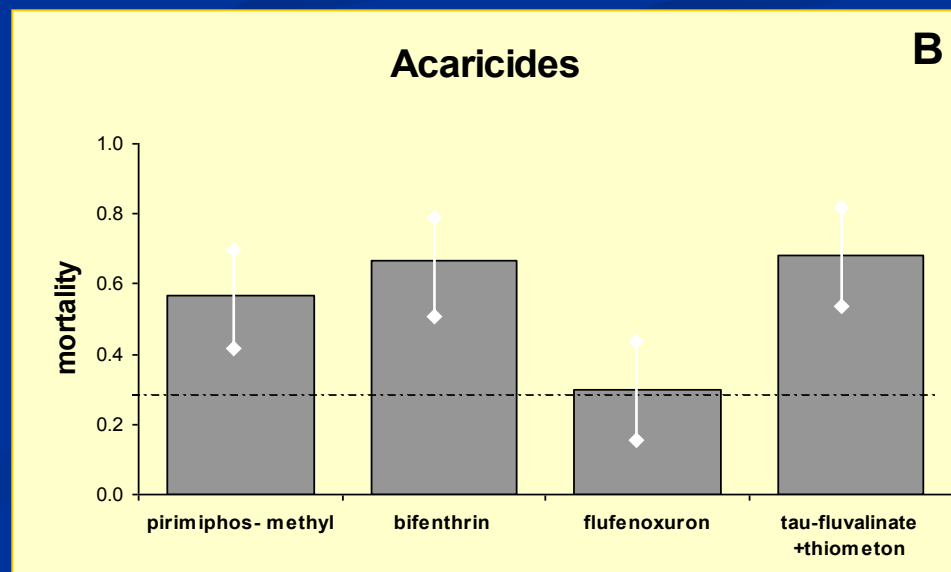
- určené k zobrazení přesných hodnot
- nepoužívat komplexní tabulky (více než 20 buněk)
- upřednostnit grafické zobrazení

Grafy

- software: MS Excel, SigmaPlot, statistické programy

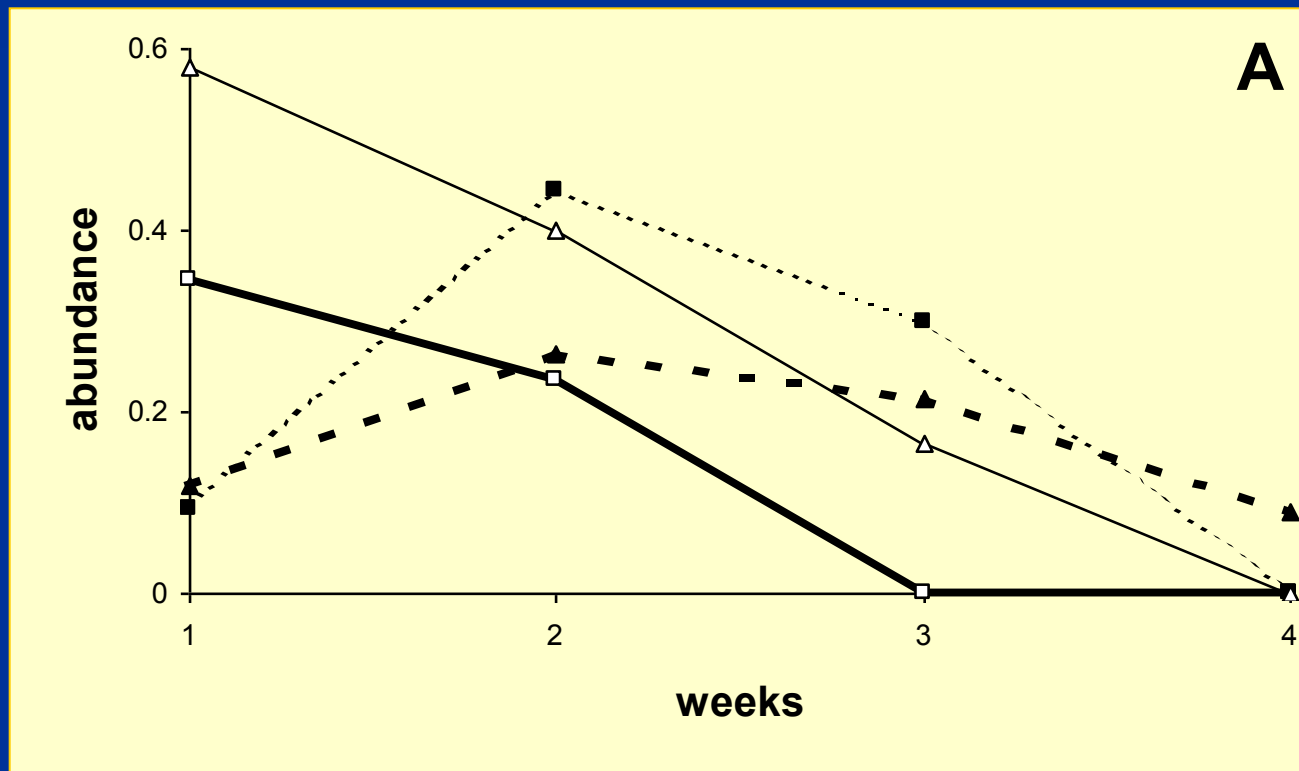
1. Sloupcový graf

- na porovnání množství, velikosti
- sloupce širší než mezery
- méně než 8 sloupců

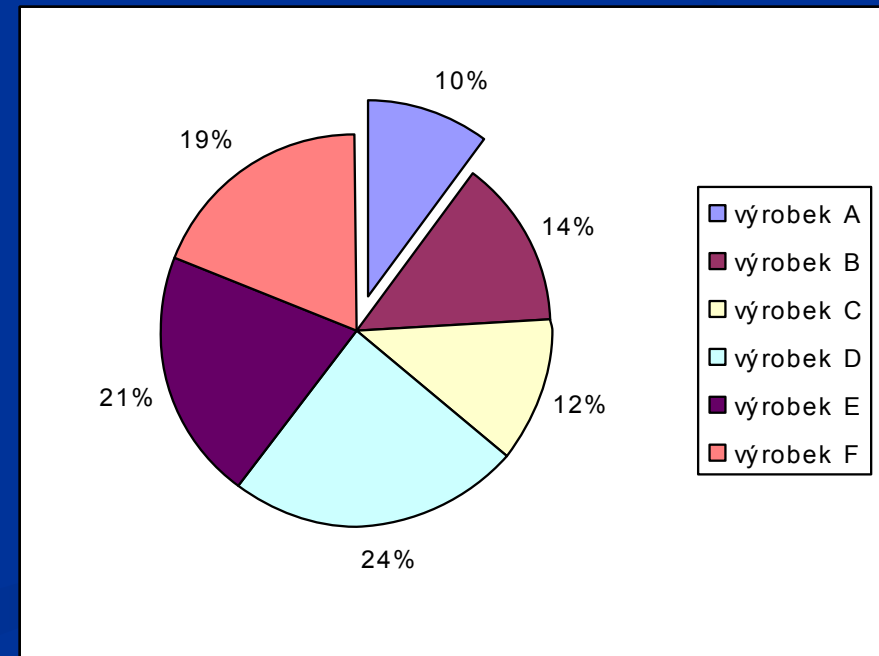
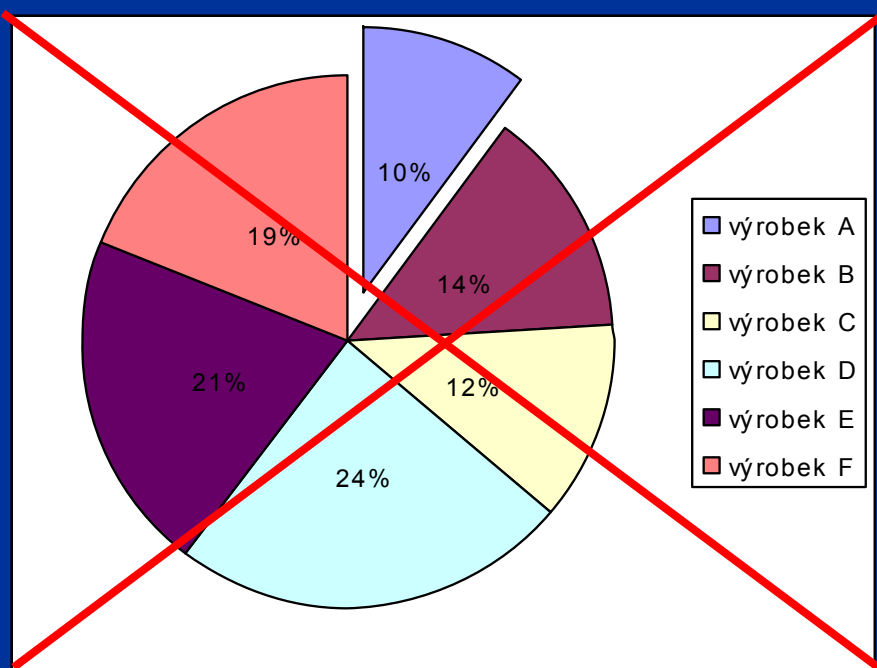
2. Bodový (čárový) graf

- ukazuje průběh, změnu, trend v čase
- méně než 6 čar
- čáry dostatečně tlusté, odlišené graficky nebo barevně

3. Koláčový graf

- max 6
- vyhnout se trojrozměrným grafům
- použít co nejjednodušší formu
- hodnoty nevkládat do grafu, ale vkládat vně
- výřez zdůrazní data

PŘEDNÁŠKA – projev

První dojem

- příchod – jistý a pevný
- úvod – navázat kontakt s publikem, upoutat pozornost
- oblečení – součást neverbální komunikace, ne příliš nápadné

Pravidla:

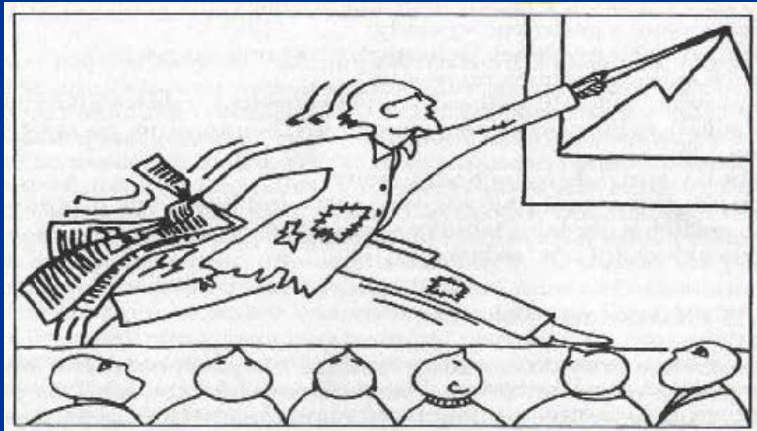
- ✓ Vlastní oblečení volte přiměřeně akci, ale vždy buďte oblečení lépe než publikum.
- ✓ Nepřehánějte to s módou nebo zdůrazněním krás vašeho těla (dámy - správná míra výstřihu a délky sukně; pánové - stav obleku, čistota bot, vhodná košile a kravata).
- ✓ Čistý a upravený vzhled.

Technika sdělení

- Obsah přednášky má pro celkový dojem menší význam než forma.
- Kromě prvního dojmu je důležitá také posturika a gestika.

Přednášející by neměl:

- stát jako dřevěný panák ani přehnaně gestikulovat rukama a běhat po stupínku
- opírat se o zed', ukazovátko, stůl, ...
- stát k posluchačům zády
- číst přednášky z rozsáhlých lejster

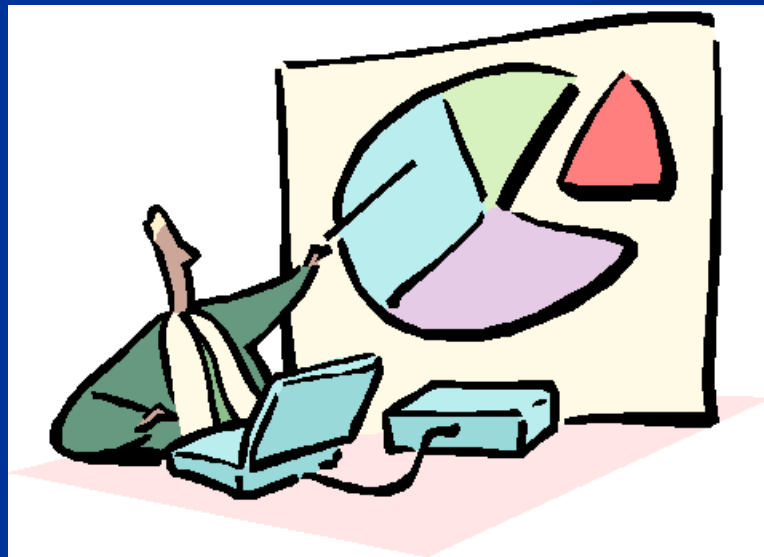

Upozornění na obrazové materiály

- poutavé
- mechanická nebo světelná (laserová) ukazovátka

! Laserové ukazovátka - pozor na:

- roztřesený signál
- kroužení v okolí zdůrazňovaného bodu
- poškození sítnice

Hlavní CHYBY PŘEDNÁŠEK

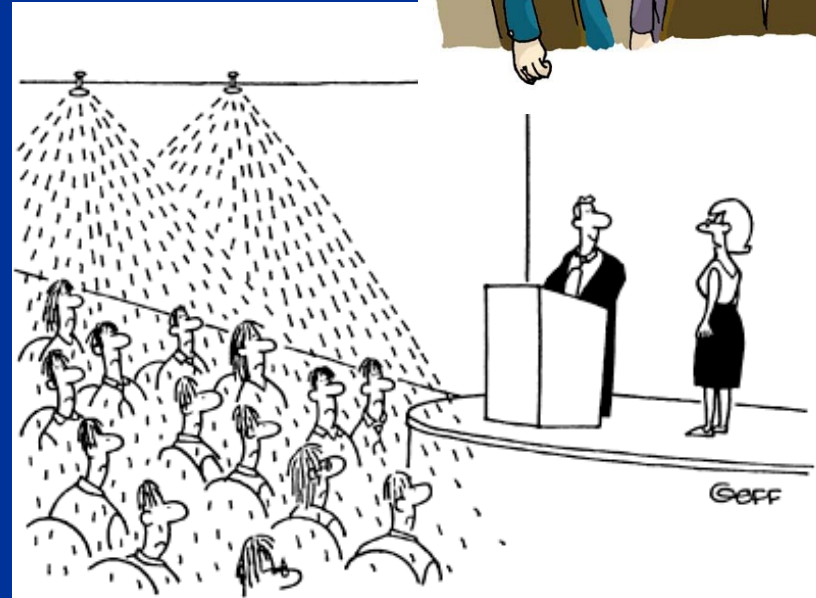
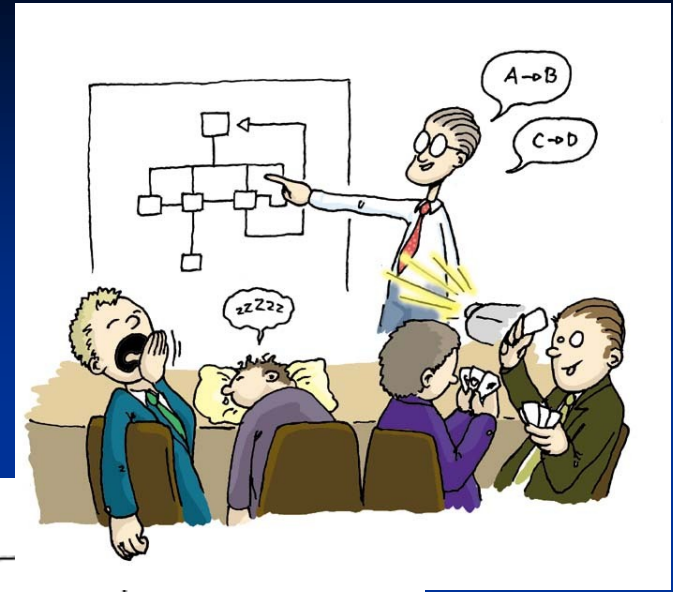
- moc rychlý přednes, tichá řeč, špatné vyslovování
- monotónní projev bez dynamiky a jediné přestávky
- mumlání („ehm“) a opakování pomocných slůvek („jako“, „prostě“, . . .)
- čtení přednášky, nesledování publika, nenavázání kontaktu s publikem
- odpuzující manýrismus
- nastavení animace
- chatrná stavba projevu, bez osnovy, bez zvýraznění hlavních informací, vracení se zpět
- moc složité a podrobné výklady
- příliš málo vizuálních materiálů
- tabulky tam, kde by se hodily grafy
- nečitelné obrázky, tabulky s mnoha malými číslicemi
- neposlouchání předsedajícího

© Original Artist
Reproduction rights obtainable from
www.CartoonStock.com

© Mike Baldwin/Cornered

"Wow, excellent turnout."

"You're not allowed to use
the sprinkler system to keep
your audience awake."

Vědecká prezentace v botanice a zoologii

POSTER

Eva Řehulková

Oddělení Parazitologie, ÚBZ, Kotlářská 2, 611 37 Brno

POSTER

= plakátové sdělení (1kus nebo A4 až A3)

- určený ke komunikaci mezi 4 očima
- měl by být atraktivní (zajímavý název, poutavá grafika,...)
- málo textu – ve stoje se špatně čte
- čitelný ze vzdálenosti 1 -1,5 m

Výhody:

- přednášející nemusí dokonale umět příslušný jazyk
- absence trémy
- snadnější navázání osobních kontaktů
- podrobnější diskuse

Nevýhody:

- méně reprezentativní než přednáška

Software: PowerPoint, CorelDraw, Adobe Photoshop

Zásady tvorby POSTERU

- ✓ Velikost – daná pořadatelem konference (obvykle 80 x 100 cm)
- ✓ Kvalita papíru – hrubý lesklý nebo nechat zalaminovat
- ✓ Podklad – nevolit tmavé pozadí pro text a fotografie; vhodná je (! střídma) kombinace různě velkých barevných ploch
- ✓ Text – krátký a věcný (asi 4 strany rukopisu)
- ✓ Obrázky (perokresby) – kvalita 600 dpi
- ✓ Fotografie – kvalita 400 dpi
- o Titul – čitelný ze vzdálenosti 5 m (= nad 55 b)
- o Jména autorů – kolem 40 b
- o Adresa pracoviště – kolem 35 b
- o Sdělení – čitelné ze vzdálenosti 1m (= 25 – 30 b); hlavní části textu musí být výrazně odděleny mezititulky (45 b)
  - v úrovni očí {
    - úvod (otázka)
    - jasně formulované a graficky doložené výsledky
    - krátký souhrn
    - materiál a metodika
    - citace literatury
    - poděkování
  - } dole

Hlavní CHYBY POSTERŮ

- vyvěšení kopie článku připraveného pro tisk
- dlouhý text psaný malým písmem
- černobílé grafy s nepřehledným množstvím čar
- velké a složité tabulky
- umístění významné textové části pod úroveň pasu zájemců
- nerozvržení plochy plakátu předem a improvizované skládání až před stojanem

K plakátovému sdělení je možné přivěsit (s poznámkou „Handouts: please, take one!“):

- separáty vlastních článků
- vytištěné abstrakty k prezentovanému posteru
- zmenšené kopie posteru ve formátu A4

RESEARCH CONCLUDES:
WE ARE DESTROYING EARTH.

COULD YOU KINDLY REPHRASE THAT IN EQUIVOCA, INACCURATE, VAGUE, SELF-SERVING AND ROUNDABOUT TERMS THAT WE CAN ALL UNDERSTAND?

